

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtatnak:
Budapest: Goldberger A. V. 4a
Eckstein B. hird. irod. Bécében
Schälek H., Dukas M., Oppelk A.,
Általános Tudósító- hirdetői osz-
tálya Budapest.

Nyitlert petitoro 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Muraközi tanítók gyűlése.

Komor, borongós időben, dacolva az esős időjárással, láttuk május 5-én Muraköz tanítóit az erdős hegyekkel körül övezett Stridó felé igyekezni, hol évi közgyűlésüket tartották meg.

A gyűlést ünnepélyes »Vení Sancte« előzte meg. A misét Peterka Tödör stridói káplán pontifikálta; offertoriumra Belec Ede né lágyan csengő, kellemes hangjával Kerman János kántorral a »Miatyánkot« énekelte, nagy iskolázottsággal s halással.

A templomból az állami elemi iskolába vonultak Muraköz derék tanítói, hol gyűlé-
sük vette kezdetét.

Elnök: Mencia Károly, jegyző: Polesinszky Emil volt. Megjelentek a gyűlésen: dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, Kecskés Ferencz szent-mártoni esperes-plébános, egyházi tanfelügyelő, gróf Dunay Hugo Agenor, Csárics Sándor, dr. Csillag Dezső, Gállics József, Petrics Jakab, Belec Ede, Forintos Lajos, Brodnyák Antal mint vendégek és a tagok közül mintegy hatvanan.

Mencia Károly elnököl h. elnök, mindvégig magas színvonalon mozgó, magvas elnöki megnyitójában Eötvös József báró szellemét idézi fel a hallgatóságban. Eötvös hazaszeretetének tüzeit igyekezvén lángra lobbanítani. Majd Muraköz hatalmas őseit, a Zrinyieket méltatta, nagy kegyelettel elpáren-

tálva őket. Lendületes beszédben irányítja a hallgatók figyelmét a munka, a könyv, a szorgalom és tudás utáni vágyakozásra, mint a haza fennállásának biztosítására szolgáló eszközökre. Igen találó hasonlatban a munka emberében a tanítót állítja előkelő helyre. A tanítók munkáját méltatva, kartársait hazafias irányu és czélú munkára buzdítva az Isten és hazaszeretlet szent nevében az ülést megnyitja. Üdvözlő dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelőt, Kecskés Ferencz egyházi tanfelügyelőt, gróf Dunay Hugo Agenort, a többi vendégeket s a szép számban megjelent kartársakat. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő az ő megszokott ékesszólásával a Zrinyieket, Áltánok és Festeticsek földjén egybegyűlt tanügyi apostolokat hazafias munkálkodásra serkenti, azon óhajjal fejezve be beszédét, hogy legyen boldog a magyarok hazája.

Horváth Csongor perlaki kir. járásbíró levele, melyben köszönetét fejezi ki a szíves meghívásért, de hivatalosa elfoglaltsága miatt legnyomóbb sajnálatára nem jelenhetik meg a gyűlésen, tudomásul vétetett. Nemkülönben dr. Mandel Pál országgyűlési képviselő is megköszöni a meghívást, s e figyelem viszonzásul 100 koronát küldött a Muraközi Tanítókör által a Tanítók Házában alapítandó hely költségeire. Dr. Mandel Pál levele is örömmel vétetett tudomásul.

Azon indítvány, hogy dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter

a közgyűlés határozatából láviratilag üdvözöltessék, közlekedéssel fogadtatott s fogantatosított.

A felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére Polesinszky Emilné és Fischerné Dugovich Betti, a számadások felülvizsgálására újból Polyák Máttyás és Fischer Endre jelöltettek ki a közgyűlés által.

A nagy gondnal összeállított elnöki jelentés szerint a tagok száma 98.

Határozatilag kimondatott, hogy a közgyűlés Jeney Gusztáv, Májhen Ferencz és Glád Ferencz tagtársaknak a működő tagok sorából való kilepését fájdalommal veszi tudomásul, érdemeiket jegyzőkönyvben megörökíti, Májhen Ferencz, 24 évig működött alelnökét és 50 évig működött kartársát örökös tiszteletbeli elnökének választja meg. Elhatározatott továbbá: hogy a Tanítók Házára a gyűjtés addig folytatandó, míg a még befolyó s a már befolyt összeg kamataival a tőke 3000 koronára nem szaporodik, mely alap azután a T. H. internátusában egy fiú elhelyezésére jogosítja a kört.

Azon tagoknak a körben való maradására nem reflektál, akitől a tagsági díjat csak végrehajtás foganatosításával lehet behajtani, s akiknek a körből való esetleges kirekesztését illető iskola fenntartóikkal is tudatja annak idején.

A Tanítók Házának menedékházzal kapcsolatos kiépítését proponálja a kör. A választmányoknak a tanfelügyelőhöz intézett azon

TÁRCSA.

Pörös atyafiak.

Országra szóló pörösködés biz ez és folyik százhuszonegy év és két hét óta s folyhatik még Isten tudja meddig.

Ez a Tezsery-Demédy hagyatékpöre. Bele van keverve ebbe többé-kevésbé Magyarország minden nemes családjá, csak hogy némelyeknek a jussa meg nem érő egy instánzia megírását.

Van azonban az örökösök között olyan is, a ki a maga jussát világrét sem hagyta, holott a családi ügyész már krajczároka kiszámította neki, hogy 347 frt 57 krt kap és perköltség fejében fizet 728 frt és 20 krajczárt.

És ő még sem hagyja. Minden időben egyszer összegyűlekezik a pörös atyafiság — egyezkedni, s akkor rendszeren úgy összevesznek, hogy százhuszonegy év előtt sem jobban, holott akkor milliókról volt szó, s ma már csak ezrekről.

Ilyen családi gyűlés, vagy ahogy ők azt maguk között nevezik: sáfárokkali leszámolás volt hirdetve a mult év végére is és minden reménybeli örökös azt képzelte, hogy legalább is egy tisznya pénzt hoz haza anyvalláinak karácsonyra.

A gyűlést akkor Pestvármegye házában nagy gyűléstermében meg is tartották. A hagyatéki pör aktáit ekkhó parasztszékéren szállította oda az ügyész, a nagyteremben garmadára rakatta és a pörös atyafiak szörnyűködve nézték a tengernyi betűket, elsárgult foliánsokat.

Lehetek a teremben talán négyszázán. Volt köztük báró is és bíromándlis szántó-vető kurta-nemes is. Mind derék, jól megtermelt emberek, jelölű annak, hogy a család másfélszáz év óta nem degenerálódott.

Mind úgy ismeri a család történetét, mintha gyermekkorától csak azt tanulta volna és úgy kitanulták már a corpus juris ide vonatkozó paragrafusait, hogy mindegyikük kész prókátor.

És épen ezért nem tudtak kiegyezni százhuszonegy év óta.

Az örökösök mindegyikében zümmögve dörmög egy dörgedelmes dizezió, s a kitérő zivatart megelőző esendet felhasználta a jó öreg Szilassy bácsi, a kiből összpontosul a pörös atyafiság bizalma és megnyitotta az ülést. Még pedig ama biztató szavakkal, hogy torkig van az örökös leszámolásokkal, s vén napjaira pihenni óhajt. Azért hát letesz a s ó tisztjót, átadja a befolyt pénzeket az ügyész urnak és végképen visszavonul, de — a jussát ő is fenntartja. Punktum!

Nosza, kezdődjék a zsvaj! A kinek csak dizezió nyomatja a mellét, az mind oda tolongott az öreg ember mellé a saját jussát magyarázva, s a mondatok végére eső pontokat ököllel rakták föl a zöld posztos asztalra.

Fogas prókátor legyen, a ki ebben a zajban szóhoz tud jutni, csak hogy a ki magára vállalta e századokra nyújtható pörök a befejezését, az nem egykönnyen ijed meg egy-kétszáz pörös atyafitól.

S ilyen ember Bernát Béla ügyvéd is. Harsány hangon kiadta a jelszót:

— 1778. szeptember 15-én . . . (olyan csend lett egyszerre, hogy még az udvaron sétáló me-

gyei rabok láncszörgését is meg lehetett hallani) . . . vette kezdetét a pör.

Igen, igen. Ezt szívesen hallják ők mindannyian.

Mikor aztán szóhoz jutott Bernát Béla, a család jelenlegi ügyésze, akkor aztán gondja volt rá, hogy az utolsó szó mindig az övé maradjon.

Elmondta röviden azt, a mit mindenki ugyis tudott a jelenlevők közül, hogy a milliókat érő vagyon Tezsery László püspöktől származik, aki azt valami csodakuráért kapta adományba istenben boldogult III. Károly császár és királytól, a ki szegény nem is áldotta, hogy ily monstre-pörnek veti meg alapját ez adományával.

1778. szeptember 15-én veszték össze először a hagyaték felett az örökösök, s azóta húzódik a pör is.

A család ügyésze első és főkötelességét, ok tartotta megállapítani a család leszármazását, rokonságát és összeköttetéseit. Ezt sikerült is megoldania négy évi szakadatlan munka után, mely idő alatt más ügyekben nem is dolgozott és 15 leszármazási táblán kívül 132 ilyen vagyon az megírva. Ebből kifolyólag megemlítette, hogy oly esetben, ha minden igénytartó jelentkezne, nem volna elegendő a vármegyeház nagyterme, hanem a városházi terén kellene tanácskoznunk.

Hétezer forint díjat kért e táblázatos összeállításért, hanem erre már a báró is közbeszólt, hogy mégis csak sok lesz ez annak a kiderítésért, hogy ő, hogy hol s mikor született. Megmondta volna ő azt maga is ingyen.

Egy kis vihar után megszavazták.

A táblázatok alapján kimutatta, hogy a vér szerinti rokonság kizáratt a pörből és jussát

felterjesztését, hogy a népiskolák számára nem tart kétféle tanítás tervet, s így alsóbb és felsőbb foku népiskolát szükségesnek nem tart, helyeslőleg veszi tudomásul.

A kör óhajja, hogy a zalamegyeyi ált. tanító-testület központi székhelye továbbra is N-Kanizsa maradjon.

Margitai József igazgatónak, amiért a Muraközi Tanítókért a Tanítók Háza megnyitását képviselte, szíves köszönetet mond.

Végül a nagy-falusi zugiskola bezárásáért kir. tanfelügyelőnek, a bezárás gyors foganatosításáért pedig a járás főszolgabírájának hálás köszönetét nyilvánítja a kör.

A beherjesztelt s elfogadott 1901. évre szóló költségvetés szerint a bevétel 196 koronát, a kiadás 173 kor. 22 fillért mutat.

A folyó évi ápril. 30-án megvizsgált s lezárt pénztárkönyvek szerint befolyt tagsági díjakban és kamatokban 407 kor. 76 fill. Kiadás 317 kor. 22 fillér. Ez évi pénztári szaporodás 90 kor. 54 fill. mult évi készlet 197 kor. 56 fill., összesen 288 kor. 10 fill. Miután a könyvek helyesen vannak vezetve, közgyűlés a felmentvényt pénztárosnak megadta.

Miután a jelenlegi tisztikar s választmány 3 évi működésének ciklusa lejárt, megejtett a tisztújítás is.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő közvetítésével a tisztújítás egyhangulag a következőképp ejtetett meg. Elnök: Mencsey Károly, alelnök: Tóth Sándor, jegyző: Polesinszky Emil, pénztáros: Thorday János. választmányi tagok: Margitai József, Dékány Mihály, Zrinyi Károly, Alszegehly Alajos, Polyak Mátyás és Dobosy Elek.

A tisztújítás megejtése után Grau Géza gyak. isk. tanító indítványt nyújtott be a tanítótestületek gyűlésén megjelenő tanítók napidíjai tárgyában. Meggyőző módon megokolt indítványában kérélmézi, hogy a miniszterium terjessze ki a tanítókra is az 1896. évben kelt ama szabályrendeletét, melynek értelmében a napidíj 6 koronára emeltessék fel és pedig akként, hogy minden tanító, ki a gyűlés helyétől 60 km. távolságnál messzebb lakik, a napidíjat az utazás napjára is megkapja.

Brauner Lajos pedig indítványozza, keresztessék meg a m. k. kereskedelmi miniszternek az iránt, hogy az országbán fennálló tanítóköröknek ugy egymás közt, mint hatóságokkal váltott közönséges és ajánlott levelezésre a portamentességet engedélyezze.

Mindkét aktualis indítványt megokolással együtt a kör magáévé teszi, s indítványt tevőknek jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Ezek után Mencsey Károly olvasta fel reform tervzetét: »Az önálló hat osztályú népiskola kötelező befejezésének haszná-czimmel.

A felolvasás, mely majd 1 óra keretében kötötte le a kör feszült figyelmét, nagy bensőséggel, tájékozottsággal s paedagogiai tudással lett kidolgozva. Dolgozatának első részében a népiskola önállóságáról, második részében a népiskola 6 osztályának kötelező befejezéséből származó haszonról értekezett. Meggyőzően mutatja ki, hogy a népiskola kezdettől fogva élesen precizizozott célú önálló iskola volt, nem pedig előkészítője a felsőbb iskoláknak. Az új kor nemzet nevelő eszközeinek kulcsát már a zsenge korban, a népiskolában kell a nép gyermekeinek a kezébe adni. Történeti tanulmányt ad elő a mult századok iskoláiról, irányairól, céljaikról. Valamint a multban a magyar nemesség volt, ugy az új politikai magyar nemzetben kell, hogy az összetartó kapocs a magyar nyelv legyen, s e konszolidációt a népiskolára bizza, s a nemzeti népoktatás sarkpontjává a népiskolát kívánja tenni.

Felolvasásának második részében a népiskola 6 osztályának befejezést mindenkire kötelezővé tenni, s az iskolaköteles kort a teljesen befejezett 7. évvel óhajja megállapítani, mely intézkedés a nemzeti műveltség terjesztésén kívül speciális hasznokkal is járna.

Szerinte a közoktatást az alsó fokon a 6 osztályú népiskola, a középfokon a 6 osztályú középiskola és a felső fokon az egyetem szolgálja.

Ezen érdekes reformtervezet felolvasása után dr. Ruzsicska Kálmán fejtezte ki köszönetét Mencsey Károlynak, felszólítva a

kört, hogy nyújtson módot arra, hogy e reform komoly megfontolás tárgyául szolgáljon s köztudomásra hozassék. Utána Tóth Sándor, a felolvasás alatt elnökölő alelnök mondta ki a kör határozatát, mely szerint felolvasónak jegyzőkönyvileg is hálás köszönet szavaztatik.

A jövő. 1901. évben tartandó közgyűlés helyéül Perlak jelöltetett, s a gyűlés véget ért.

A gyűlést követő társas ebédén, mely Adelmann vendéglőjében tartották, 80-an vettek részt. Felköszöntöket mondtak: dr. Ruzsicska Kálmán Vlassics miniszterre, Tóth Sándor a tanfelügyelőre, Grau Géza Margitai Józsefet köszöntötte fel. tanfelügyelő Mencsey Károly elnökre emelte poharát, Danitz a vendégeket éltelte, kiemelve gróf Dunay Hugó Agént és Kecskés Ferencz egyházi tanfelügyelőt.

A társas-ebéd végeztével a fiatalság cigányzene mellett tánczra perdült, s csak a késő délutáni órákban kezdtek kedves emlékekkel keblükben visszatérni a csak nem régt elhagyott szűkebb otthonukba.

Jégeső elleni védekezés vihar-ágyukkal.

A csáktornyai járásbeli hegyvidéknek jégeső elleni védekezése czéljából a IX. hegyerületben levő állami szőlőtelepen 1900. évi május hó 6-án értekezt tartottak.

Jelenvoltak: A járási mezőgazdasági bizottság részéről Kolbenschlag Béla közig. főszolgabíró mint elnök, Tóth István és Kayser Lajos tagok, az érdekelte hegyvidéki községek előljárássági és számos szőlőbirtokos.

Elnök főszolgabíró a szép számmal egybegyűlt birtokosságot és érdeklődő közönséget üdvözölven, az értekezlet megnyitottnak nyilvánítja. Folytatólag előadja, hogy a mai értekezlet czéja a jégeső elleni sikeres védekezés mikénti módozatainak megvitatása. Felkéri ennélfogva Ulicsyn Károly kir. szőlőszeti és borászati felügyelőt, mint szakértő állami közegyet, hogy e tárgyban az értekezletnek véleményes előterjesztést tenni szíveskedjék.

Szőlőszeti és borászati felügyelőnek ritka szakértelemmel előadott: a jégeső képződése, tovább fejlődése és az ellen való védekezésre vonatkozó utbagazító előadása élénk érdeklődést és éljenzést fogadtatván, bemutatja azután az állami szőlőtelepen felállított »Stieger«-féle viharágy szerkezetét s kezelését, majd pedig az egyidejűleg az értekezlet színhelyén megjelent Lorbeer József sachsenfeldi lakos által feltalált gyorstüzelőt. Mindkettővel lövések tetvévén, az értekezlet azok után egyhangulag a on véleményének adott kifejezést, hogy a »Lorbeer«-féle gyorstüzelő mint kezelési, mint közbiztonsági, mint pedig hatás tekintetében a »Stieger«-féle viharágyu fölött előnyben részesítendő.

Ezekután a járás főszolgabírája azon kérdést intézi az értekezlethez, kívánja-e a viharágyukkal való védekezést és pedig mely időtől kezdve? A mennyiben elfogadja, illetve óhajja a védekezést, mondja ki az értekezlet, hogy a két szerkezet közül melyiket akarja beszerezni?

Tekintettel az előadottakra és figyelemmel a védekezésnek kilátásba helyezett sikerére, az értekezlet a szervezkedés ügyét magáévé teszi, s a védekezést a lehető legrövidebb idő alatt foganatba venni óhajja. A védekezéshez a két szerkezet közül az általa előnyösebbnek tapasztalt »Lorbeer«-féle gyorstüzelőt kívánja beszeresetni, s mindezek keresztülvitelére egy bizottságot vél alkalmasnak kiküldeni.

Ezek folytán a járás főszolgabírája mint az értekezlet elnöke által a fix-pontok megállapítása, a viharágyuk száma, azok vételára és a fizetési módozatok megállapítása tárgyában egy bizottság alakítása határozatilag kimondatik, s Ulicsyn Károly szőlőszeti és borászati kir. felügyelő közreműködése mellett azon teendő közvégsével megbízatik. — Tagjainak kijellettnek:

Stridói körjegyzőség részéről: br. Knezevich Viktor, Sostaries Dániel és Belec Ede. I. hegyke-

rögtön meg is kapta. A fennmaradt részen osztózik a pörös atyafiság. Közli a vagyon kimutatásáért, mely körülbelül 60,000 forintnak felel meg és kéri különféle ügyési, bíróság már megállapított díjainak, 6000 forintnak a kifizetését. Ajánlja egyszersmind a békés kiegyezést, mely a vagyon felosztásához vezető legrövidebb út.

Ekkor újból kitört a zsvaj. Mindegyik kész volna kiegyezni, csak a jussa meg ne rövidüljön. Ez pedig lehetetlen, hogy meg ne essék ott, hol milliókról van szó és csak ezrek kerülnek elosztás alá.

S mikor az ügyész és elnök biztató szavaira már-már nyújtogatták egymás felé békeajánlataikat a pörös atyafiak, akkor csendes nyugalommal előállott az utolsó padok egyikéről valami vidéki atyafi, a ki egy — még ma kiskoru — örökös képviselt, a kinek neve a listába fel sincs véve Nyugodtan oda lépkedett az elnök elé s elmondta, hogy új felosztást kíván saját kiskoru védenec érdekében.

De már erre felfort a szittyák vére. 121 év óta először van rá alkalom, hogy megegyezésre jussanak, s akkor előáll egy ember, a ki később talált születni, mint kellett volna, s halomra dönti az atyafiak minden kombinációját. Keresse a jussát törvényes uton, de ezt a kiegyezést ne zavarja meg.

Mint a lepattan nyíl után még tova rezeg a megespant húr, ugy morrajlott még egy ideig a teremben a méltalankodás vádja, a mig visszazökent minden a kibékülési csendesebb medrébe.

Az arczok apródonkint felderültek s a kifest bajszok — mint megannyi olajág — barátságosan integettek egymásnak.

Ekkor állott elő Brigant ur. Bernát Béla, az ügyész, elhalványodott. Ez a Brigant rögtön fellobbanja a kiegyezés áldásos művét. Csend lett, mikor kiállt:

— Én Brigant Miklósnak vagyok az egyenes utóda, a ki 1761-ben nőül vette . . . Eláll! Eláll!

Brigant ur el nem állt. Végig mondta be-tanult mondókáját, mely szerint ő a Tezséry-Demé-nydy vagyon egyedüli jogos tulajdonosa, melyet nevezett őse, Brigant Miklós teljesen és osztatlanul bírt.

Hogy feljuttott erre az atyafiság! Még az ügyész is alig jutott szóhoz. Hanem a mikor megkapta a fonalat, ő is elmondta a véleményét egy lélegzetvételre Brigant urnak.

— Tram! Ön a 85-ben tartott utolsó gyűlés óta legalább százszor nálam járt, legalább száz levelet intézett hozzám. Én önnök százszor elmondtam és százszor megírtam, hogy az említett Brigant Miklós családjának magva szakadt és ön más valami Brigant, a kinek tulajdonképen semmi köze sincs a Tezséry-Deménydy hagyatékhoz.

Egy általános sóhajban oszlott szét a megdöbbenés.

. . . Különbösen is figyelmeztetem az urakat, hogy igyekezzenek kiegyezni, mert rövid idő múlva én teszem zsebre az egész hagyatékot és a pör még akkor is eltarthat 121 évig.

Erre aztán ijedtében minden kiegyezés nélkül szaladt szájjal a pörös atyafiság.

Igy csinálják ők azt már százhuszonegy év és két hét óta.

J. Virág Béla.

dobra je voda, vezda bi imel svih devet melinov.

Ako hoćeš znati, kaj su vredni penezi. idi samo pak probaj na posud prositi; kuli-ko spotov budeš čul. Ravno tak je i s onim, koj terjat hodi. A bez penez je čovek takov, kak slépi bez batine. —

— F. —

KAJ JE NOVOGA?

Osobni glas.

Presvētli gospodin Festelics Jenő grof tolnanski je o. m. 8-ga došel po pragerhofs-kim cugu vu zalaujvarski kaštelj.

Vumrl je.

Zernecz Ferencz sluga pri čakovečki občinski pučki školi je vumrl vu 76 letnoj dobi. Naj počiva vu miru!

Odprenje vrta.

Baumkack Frigyes ošterijaš' denes drži odprenje vrta sa posreduvanjem bande og-njogscov.

Majuška pobožnost.

Vu čakovečkoj, franoj cirkvi se je majuška pobožnost prošlog tjedna započela i obdržavala bude se svaku subotu ob 6. vuri.

Zahvaljenje.

Tóth Károlin ml. g. vu Szobotici pošta-rica, koja je ovu službu vršila, se je zahva-lila na službi. Tak praznu službu budu o. m. 25-ga napunili.

Novi okružni doktor.

Dr. Szlanovszky Nándor doktorski vez-benik vu Zala-Lövő je vu Mura-Csányu za okružnog doktora zebрани.

Vumrl je.

Kalchbrenner Ferencz vlastnik »Nemzeti vendéglő« ošterije iz Štrigove, gdo je već pe-najst ljet bil član školskoga većja je o. m.

6-ga na hitrom vumrl vu 47 letni dobi svo-ga živofa. Lahka mu zemlja!

Nesreća.

Turk Bálint iz Hemusovecz je sa gno-jom nakladjenimi kolami prek išel Šekutor Matyasa Elek zvanim lěpim 22 dnevnim detetom. Samo prvi kotač je išel prek nje-ga, ali za 5—10 minutah je ipak vumrl. Evo i to nam kaže, kak potrebno je vu se-lah dadilišca postaviti!

Nesreća.

Ujlaki István poljodjelavec iz Kottori oběine je med pelanjem pod preplascne konje opal, koji su mu desnu nogu i levu ruku potrli, tak, da su ga morali vu kanižki špital od-peljati.

Zbranje.

Za birove su zebрани: vu Bányavárzu Szeije Mátyás; vu Cseresyésu Golubovecz István; vu Dráva-Mogyoródu Kákuszter Miklós; vu Mura Szt. Mártonu Koprivecz Márton; vu Felső-Királyfalvi Fodor J.

Ogenj.

Vu Bottornya občini se je o. m. 5-ga zažgala štala i škedenj Horváth Antala i na pepel je zgorela. Zrok ognja je nepoznat.

Troje ubojstvo.

Vu Méderu, poleg Feldkirch-a (Voral-berg) su o. m. 8-ga tri ljudi ubili. Jeden je Aberer Xaver Ferencz pek, gdo je betežen bil, drugi je žena, i tretji njihov kvarternik Gibeli. Ubojniki su 600 forintov odnesli. Peka, ženu i kvarternika su sa nečemuerno zcepanimi glavami našli mrtve.

Tragedla.

Žalostni slučaj se je dogodio vu Marto-nosu. Kamočay Erziku si je zaručil Batta Mihály, gdo nju je ljubil, ali još bolje je ljubil to, da je bogata i ne dojde k njemu s praznom rukom. Već je blizo bilo venča-nje, kad je zeznal, da je otec Erzsike na

börzi (na peneznoj igri) prepal. Na to je si-rota devojka obnorela. Po ovoj dvostrukojoj nevolji se je otec tak razzalostil, da je odošiel na grob žene i strelil se je.

Samoubojstvo vu kasarni.

Vu Reichenbergu je o. m. 7-ga na dvoru kasarnah med vezbanjem jeden sol-dat vkraj hitil pušku i sa banganětom se je vu prsa vpičil. Banganetu je još mogel vu vun zeti i pred kaplara hititi, zatem pak se je doli zrušil i vumrl. Za Navoti Józsefa zoveju samoubojnika soldata. Med četirimi tjednji je to već četvrto samoubojstvo vu reichenbergskih kasarnah.

Zgoreti theater.

Vu Antwerpenu je o. m. 8-ga vu noći taki po igri ogenj vudril vu jednim theatru. — Čeli theater, — koj je jeden bil z med najlepših theatrov vu Europi. je na pepel zgorel. Zgorela je i ravnateljka cancellarija, vu kojoj je 70 jezer frank (po priliki 30 jezer frtov) papernatih penezov bilo. Jeli ogenj ima čoveču žrtvu to se još ne zna. Ali vu susednih zidinah se je zbog velike larme više nesreće pripetilo. Vnogo ženah se je tak prestrašilo, kaj su iz više-sih stokov na vucicu doli skočile. Kvar je više millionov.

Svečanost.

Ovoga meseca 2-ga je 25 ljet bilo to-mu, da si je Hirschler Lipót, sadašnji alsó-domborui Zalán Lipót János za ženu vzal lěpu Königsberg Herminu. Srećnoga skup življenja 25 ljetni jubilej su na ovaj den sa lěpom svečanostjom obslužili vu Alsó-Domboru. Vu rimo-kath. cirkvi je svečana meša bila, na kojoj je zvun rodbine tuliko ljudi bilo, da njih je vugno vuni moralo stati. Mešu su tri popi služili. Po meši je za 200 gospodskih gostov bilo pripravljeno gošćenje koje je sa velikom zabavom do drugidán jutra trajalo. Svečanost Hirschler fa-milije je svigdar i svečanost puka bila, pak zato se njih je vugno zišlo, né samo iz

bil je imenovan za čuvara otoka Malte, ali tam je ostal samo tri godine.

Poslie trih godinah prijel je taj odvazni i hrabri soldat mjesto mača križ u ruke te je bil u Nyitri u Magjarskoj zaređen za svećenika. Godine 1668 postal je biskup Nyitri, a godine 1670 biskupom bečkog Novog miesta (Wiener Neustadt) — za on-da je bečko Novo mjesto bila biskupija, sa-da spada pod bečku biskupiju. — Ovde je biskup Kolonits pričel svoja diela milosrd-nosti, koja su ga neumrlim za sva vriemena učinila.

Godine 1679. je harala u Austriji, a najme u Beču kuga a to tak strašno, da su ljudi na hrpe mrtvi ležali. U toj strašnoj nevolji i nesreći pokazal se je biskup Kolo-nits pružanjem pomoći nevoljnim u podpu-noj svetlosti požrtvovanog katoličkog sve-ćenika i apostola ljubavi bližnjega. On je u tom strašnom vriemenu takove k cilju vo-deće odredbe učinil, da je svojega biskups-koga varaša obćuval od te strašne pošasti, za kaj si je i neizmernu zahvalu građanah i osobito počitanje mierodavnih višjih krug-ovah pribavil. Poslie ove strašne kuge, nastal je ne manje strašni turski rat godine 1683 i drugo obsednutje Beča.

Biskup Kolonits je sada hitril u Beč, za da sa nevoljnici njihove teškoće bratinski

dieli. Najprije je dal puno živeža u Beč do-vesti a onda se je postavil uz bok vrlomu varoškomu komandantu grofu Rüdigeru Starhembergu na pomoć. Pošto bivši soldat bil je pun soldačkog duha, bodril je dano-mice već od ranog jutra braneće soldate na hrabrost a ovi su ga rado slušali, jer on njim hrabrost nije samo riečmi prode-kuval nego im je osobno činom daval do-bar primer, jer on je uvijek stal u prvih re-dovih vojujućih, a kasno u večer još je dvoril ranjene i bolestne u špitalih te im je pružal zadnje utiehe svete viere.

Kada pak su kršćeniki nadvladali i tur-ke razpršili, onda je i biskup Kolonits sa os-talimi išel van u turski logor, za da i on kakov plien najde.

Pak kakovoga je našel?

Na dugim nizu kolah je biskup Kolo-nits pelal svoj plien u varaš Beč; više od pet sto na pol gole i ranjene i krvareće diece. Turci, koji su u zadnoj bitki preko dvadeset i pet jezer svojih zgubili, sposekli su u svojoj srditosti nad sramotnim biedom, do trideset hiljad zarobljenih kršćenikah.

Na tom krvavom polju polag zaklanih roditeljah je biskup Kolonits sa još nekojmi svećenicima poiskal njihovu diecu, sada ostav-ljene sirote, koja su sad bez roditeljah bili pravoj nevolji izloženi. Ove je on na kolih

odpelal u Beč pak ih je nastanil u židov-kem kotaru (sada Leopoldstadt) i na svoj trošak ih dal obskrbljivati, a za nekoje opet je poiskal dobre ljude, koji su je k-sebi primili.

Ova četa diece bil je samo žalostni os-tatak od onih šest jezer mužev, jedanajst jezer ženah, četirinajst jezer dievojkah i t. d. koje su turci još pred bitkom u robstvo od-pelali.

Zadnja kola pliena biskupovoga su bili ranjeni, koje su turci za mrtve držeći pos-lie bitke na bojištu ostavili ležeće. I ove je biskup Kolonits, kakti svoj plien skupa spobral te ih je na svoj trošak dal vraćiti i njegovati. Ovo, skoro bez kraja i konca, čislo kolah, natovarenih diecom i ranjenimi, bil je sigurno najliepši vlak ljubavi bližnje-ga u životu biskupa Kolonitsa.

Cesar Leopold I-i je podielil plemeni-tomu biskupu začastni tituluš »Skrbnik si-strotah«.

Kolonits je umro godine 1707 kakti nadbiskup Ostrogonski i primas Magjarske.

Hasnovita kaštiga.

Putnik Machling pripoveda u svojem »Putovanju po Mexiki« sljedeći slučaj:

Alsó-Domboru, nego i iz susedne okolice, da se veseliju sa njihovimi dobročinitelji. Kakti 4000 ljudi se je zišlo i niti jedan je ne odisel, kaj nebi čutil dobrotu svečanih, kojih jubilej je sa jednim svetek puka bil. Četiri ciganske bande su pazile na to, da tanec nigdi neprestane. Ne menje, kak 50 hektolitrov vina se je zpilo na zdravje svečanih.

Soldačka vežbe rezervistov.

Vnogi su se tužili zbog toga, da poljodelavce vu takvim vremenom pozoveju nutri na vežbu, gda je največ dela. Ako pak rezervisti ovo vreme pri soldačiji vršiju, tak si nemreju nikaj priskrbeli. Minister poljodelavskih poslov je vu pozor zel ove i naznanil je svim sudbenim oblastjam i gospodarstvenim družtvam, da je zajednički minister soldačije sa magjarskim honvédskim ministrom držal razprave i ustanovili su, da gazde i pri njih služeće težake samo vu takvim vremenu naj pozoveju nutri na vežbe, gda su pri oranju setvi i žetvi na silnom ně potrebnii.

Žrtva zlatne vure.

Iz Kaposvára nam pišuju: Szállárszky József gimnazijski školski sluga se je pod cug hitil, koj ga je na falate razdrobil. Zrok samoubojstva bil je, da je jednomu gimnazišti negdo zlatnu vuru vkral i krivnja je njega težila. Sud ga je odsudil. Samoubojnik sluga je već od zdavnja bil vu službi i vezda bi nju zgubil. — Ženu i decu je ostavil.

Kaj vel Falb za lētne mesece?

Falb Rudolf glasoviti vrēmno prorok, kojega tuliki izsmehavaju je već dal vun svojega kolendara, kojemu najznameniteša stran je vremenno prorokovanje. Vnogo takvoga obećuje Falb, kaj je ravno ně najvugodneše. Veli da bude celo leto nevugodno; vu julius i augustuš mesecu bude i sněg

Čudnovati način kaštigovanja sam videl pri indijanskih dobrovoljcih. Jednoga indijanca, koj je bil nepopravljivi pijanec su exemplarno kaštigovali. U to ime su soldati stali u okrug a u sredinu bil je dopeljani med strašnom halabukom delikvent. Tri kaproli su stali k njemu; jedan je imal u ruki veliki vrč pun sopenice a ostali dva prilično debele šibe. Sad počmu bubnji i trombete, da bi čoviek moral iz kože skočiti, a na to pričme komandant na soldate govor držati i konačno obsudi delikventa, da mora ov vrč sopenice popiti.

Siromaski delikvent, koj je, kak se ono veli, još včerašnji, stoji tu sa strašnim katzenjammerem te mu se želudac obrača, ali dvie u vis dignjene debele šibe učine da on pošteno potegne iz nesretnog vrča. I sad je išlo premence: piti, bubnjanje, trubentanje, bluvanje i bijenje, dok vrč nije bil do dna prazen.

Putnik na koncu pripovieda, da je taj indijanski soldat poslie ove strašne kaštige bil najtrezniji čoviek.

Makar da je kaštiga i hasnela, ja ju ipak nepreporučam.

Em. Kollay.

padal. Željimo da se mu nebi spunilo proricanje, koje je sledeće: Od majuša 1—6 na mestu dežd, toplina menjka; od 7—13 navadna toplina i suša; od 14—20 toplina jako menjka, majus 14. je triredni kritični den a tak za tri dni polti vnogo deždja i med bregi snega bude, od 20—31 vihri; 28-ga sa pomrčanjem sunca drugoredni kritični dan. — Od juniuša 1—5 suša, toplina med srednjom menjaša 5—13 veliki deždji, poplave, vnogo vihrov, 13. drugoredni kritični dan; od 14—19 pod jednim vnogo deždjom, najme pak na zapadu; od 20—26 vnogo vihrov, poplave, toplina menjka; 27—30 curenja bude još više i toplina još menjaša. — Od juliuša 1—15 se bude vrēmno podjednim menjalo. Vu drugoj polovici meseca vnogo vihrov i deždja, velike vode. — Vu celim augustušu je jako mala toplina; vu prvaj polovici bude vnogo vihrov, vu drugoj takov sněg, da turisti dobro činju, ako ne ideju med bregu. Vu septembru bude vnogo deždja i samo gde-de dva-tri lēpi dnevi. — Ravno tak za celu jesen i za početak zime nevugodno prorica Falb. Vu oktobru bude vnogo deždja sa vihri, vu novembru dežd, ravno tak i vu decembru, najme pak vu Francuskoj.

Strrelanje proti oblakom.

Vu gornje mMedjimurju, v IX Dištriktušu su goricianci spraviše držali 6-ga o. m. zbog strrelanja proti tuči. Došlo je tam skup više kak 300 ljudi. Spraviše vodili su gosp. veliki sudac čakovečki, a gosp. inšpektor goricašvu raztolinačili temelj i zrok strrelanja vu oblake, pokazali su staroga i novoga štuka. Na pitanje gosp. velikoga sudca spraviše je izreklo, da se hoće braniti proti tuči i to s novimi štuki. Na to se je jedna komišija izebarla, koja bude one vrhe pregledala, gde budu štuki postavljani, i plaćenje stroškah strrelanja bude odlučila. Vu komišiju su izebrani: Iz strani štrigovskog notariuštva: Knezevich Viktor baron, Sostarics Daniel i Belec Ede. Iz I. Dištriktuša Makovecz Jakab. Iz II. Dištriktuša Kerman Ferencz. Iz III. Dištriktuša Sajnovics András. Iz IV. Dištriktuša Lebar Ferencz. Iz Vizi-Szt-Györgya kakti iz V. Dištriktuša Perkó István Novák László, Horváth János iz Kerekhegy -a, Horváth András iz Oskolahegya i Pintarics Mihály iz Gyümölcshegya. Iz Mura-Szt-Mártona, kakti iz VI. Dištriktuša Novicsek Alajos, Hacsics József i Földes Imre. Iz Mura-Szerdahelya, kakti iz VII. i VIII. Dištriktušov Horváth Antal, Pulai Ferencz, Silecz, Korai István, Králics Bálint, Besnyák Károly.

Zgazil ga je cug.

O. m 10-ga vu zorji su med 40. i 41. brojom vahtarnicami blizu preparandije med šinah našli sa združjenom glavom telo Trebiczky Ferencz 13 lēt starog iz Letenye vučenika II. purgarske škole vu Čakovcu. 10 vurni cug na večer je pogazil dečeca, koj je svojevoljno del glavu pod cug, koj mu je glavu odrezal od tela.

Nekaj za kratek čas.

Od humorističnih prodečtvah.

I.

Ako čitamo strajnske knjige, videti mremo, da za ono vreme bili su takodjer glasoviti svećeniki, koji osobito izkazali su svoju bistru znanost v prodečtvu, koji ne samo od svetih i bogoljubnih činov. nego šalno predavanje takaj predložili jesu vu cirkvi puku svojemu.

Dogodilo se pred stotinima letmi, kada je živel po imenu Abraham a Santa Klara augustinus pater rodjeni iz Baden hercegovine, koj je jednoč med ostalemi vu svojoj prodeki ovo pitanje predpostavil. Zakaj ima tak malo svetih vu nebeskom rajnu španjolskoga naroda?

Pobožni pater a Santa Klara vu svojem prodečtvu tak je razložil odgovora: Pred nekolikim vremenom stupili su nekoi španjolci vu nebesku diku istina, nego ovi su tuliko cigaretaš popušili, da su drugi pobožni svetci od velikoga dima kihali i kašlati morali.

Sveti Peter si je dugo vremena promišljavao, kak bi se mogel rešiti od ovih čudovitih španjolskih svetcov? Napokon došla mu je jedna jako prilična misel na pamet, pak ovak veli: Danas bude pred nebeskimi vrati izvrstno gledanje najmre hrvanje bikah, na ovu reč svi španjolski sveti s veseljem pobešli su iz nebeskoga raja, ovu komediju gledati, znavši dobro sveti Peter, da Španjolcom je ovo največša zabava, Sveti Peter s veseljem nje van pušti ali nuter više nikada.

Ovak su se rešili ostali sveti duhovi španjolcov i njihovoga od duhana zrokovanoga velikoga dima.

*

Pred stotinima letmi bila je ta móda iliti, nošnja da ženske glave na prsah svojega tela preko mere izrezanu opravu nosešle jesu. ovo se tak zianomu patru Abraham a Santa Klara nikak i nikak videlo nije, vu svojem prodečtvu je nje ovak obšanił: »Takova ženska glava, koja svoje telo na tuliko golo kaže, nije vredna, da se njoj vu oči pluhne.«

Ov njegov govor je strahovite zbantovanje zrokuval vu bečkom dvoru tak, od kojega je Pater opomenu dobil, da te a svoje srdite reči nazad vzeme, ali Abraham a Santa Klara od te groznje nise prestrašil, nego dođuču nedelju je još oštreše povedla vu svojoj prodeki rekući. Prošastnu nedelju rekel sam, da takove žene, koje bezmre svoje telo odkrito derže, nisu vredne, da se njim vu oči pluhne. Sad iznimljem svoju reč nazad, pak odprto valujem pre vsemi, da pače vredne jesu, da se njim vu oči pluhne. —

Majhen Ferencz.

Dobre žepne i stēne vure za fal këčnu moči dobiti pri Pollak Bernatu vu raru vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Prijnem se uzimljeju vure takaj za poprave za fal cēnu.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

rületből: Makovecz Jakab. II. hegykerületből: Kernan Ferenc. III. hegykerületből: Sajnovics András. IV. hegykerületből: Lebár Ferenc. Vizi-Szentgyörgyi körjegyzőség mint V. hegykerület részéről: Perkó István, Novák László, Horváth János kerek-hegyi, Horváth András oskolahegyi és Pintaries Mihály gyümölcshegyi. Mura-Szent-Márton jegyzőség mint VI. hegykerület részéről: Novicsek Alajos, Hászics József és Földes Imre. Mura-Szerdahelyi mint VII. és VIII. hegykerület részéről: Horváth Antal, Pulai Ferenc, Silecz István, Korai István, Králics Bálint, Besnyák Károly.

Felhivatott a most említett bizottság, hogy eljárásának eredményéről jelentést annak idejében a járás főszolgabírójának benyújtja.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hir.** Tolnai gróf Festetics Jenő Ő Máltósága f. hó 8-án este a prager-hofi postavonattal Csáktornyára érkezett s innen zala-ujvári kastélyába hajtattott.

— **Dr. Ruzsicska Kálmán** kir. tanfelügyelőnek a muraközi és vendvidéki tanitók és tanulók 1898/99-iki jutalmazásáról szóló elszámolását vették. Az elszámolás nyomdai okokból lapunk jelen számából — sajnálatunka — kiszorult. A m. évben kiosztott jutalompenz összege 620 frt.

— **Előléptetések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Margitai József csáktornyai áll. tanítóképző-intézet igazgatót a VIII. fiz. osztály 2. fokozatából az 1. fokozatba, Dékány Mihály és Tömör Boldizsár képzőint. tanárokat a X. fiz. osztály 2. fokozatából az 1. fokozatba, Révfy Géza képzőint. tanárt a X. fiz. osztály 3. fokozatából a 2. fokozatba léptette elő.

— **Kinevezés és áthelyezés.** Dr. Wurdák Ede varazdú sisdás főorvos Csáktornyára ezredorvossá nevezetett ki, — dr. Barbach Bernát csáktornyai ezredorvos Tarnopolba helyeztetett át.

— **Májusi ájtatosság.** A csáktornyai Ferenczrendiek templomában a májusi ájtatosság a múlt héten kezdetét vette, s minden szombaton d. u. 6 órakor tartatik meg.

— **Esküvő.** Laufer Mór csurgói lakarékpénztári pénztárnok, ki Csáktornyán is hosszabb ideig működött, a múlt hó 29-én tartotta egybekelését Friedfeld Miksa légrádi kereskedő kedves leányával, Clementin kisasszonnyal.

— **Flórián napkor** a csáktornyai tűzoltók zenekaruk által kísérve a templomba vonultak és szent misét hallgattak.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Plichta Lajos mura- királyi jegyzői irnokot az anyakönyvvezetéssel bízta meg.

— **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter Meyer Károly perlaki járásbíróági aljegyzőt Kapuvárra helyezte át.

— **Névmagyarosítás.** Makovecz Péter légrádi lakos vezetéknévét Zalai-ra, — Hersics János mura-szent-keresztli tanító vezetéknévét Hajnal-ra magyarosította.

— **Bíróválasztások.** Bányaváron Szeije Mátyas, Cseresnyésen Golubovecz István, Dráva-Mogyoródon Kákuszter Miklós, Mura-Szent-Mártonban Koprivecz Márton, Felső-Királyfalván Fodor J. községi bírákká lőnek megválasztva.

— **Új körorvos.** Dr Szlanovszky Nándor zala-lövői gyakorló orvos Mura-Csányba körorvossá lőn megválasztva.

— **Lemondás.** Tóth Karolina k. a. kis-zabadkai postamesternő, ki e hivatalát sok éven át viselte, állásáról leköszönt. Az így üresedésbe jött postamesternői állásra május 25-ki határidővel pályázat van kiírva.

— **Megbízás.** A zala-ujvári menedékház vezetésével özv. Kopsza Ferencné bízott meg.

— **Halálozás.** Idősb. Kalchbrenner Ferencz, a strídói »Nemzeti vendéglő« tulajdonosa, vagy 15 év óta az áll. iskola gondnokságának munkás tagja, folyó hó 5-án szélhűdés következtében hirtelen meghalt 47 éves korában. Tetemét nagy közönség nyugelme mellett 8-án délelőtt helyezték nyugalomra az ottani sírkertben. Béke poraira!

— **A Muraközi Tanitókörnek** a közgyűlésen megjelent áll. isk. tanító tagjait tisztelettel kérem, sziveskedjenek utiszámláikat 8 napon belül hozzám beküldeni, hogy azokat a kir. tanfelügyelőséghez egyszerre terjeszthessem be. — Csáktornán, 1900. május hó 9-én. Mencsey Károly elnök.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Muraközi Tanitókör a F. J. Tanitók Háza internátusában egy főiskolai tanuló elhelyezési jogát biztosítandó alapítvány gyűjt: e gyűjtés gyarapításához Nagyságos dr. Mandel Pál ur országgyűlési képviselő száz koronával járult. Ezen nagylelkű adományért a Muraközi Tanitókör nevében hálás köszönetet mond Mencsey Károly elnök.

— **Athelyezés.** Némethy Lajos csáktornyai pénzügyőri vigyázó Letenyére helyeztetett át.

— **Iskolai kirándulás.** A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet növendékei a tanári testület kíséretében folyó hó 8-án érdekes tanulmányi kirándulást tettek a farkashegyi állami szőlőtelepre. A szőlőtelepen, hol azon nap is 150 munkás foglalkozott, Ulicsny Károly m. kir. szőlészeti és borászati felügyelő tanulságos előadást tartott a növendékeknek az oszkerü szőlőmivelés különböző ágaiból, majd bemutatta a régi és az újonnan felállított gyorstüzelő vihargyufákat. Délután a növendékei a prekopai szőlőtelepre rándultak el, utána pedig hazagyalogoltak, magukkal hozván egy tanulságosan és kellemesen elöltött kirándulás édes emlékét.

— **Halálozások.** Nagy Olivér megyei főjegyző, Nagy Elemér csáktornyai urad gazdatiszt fiúvere, 52 éves korában Tordán elhunyt. — Zernecz Ferencz csáktornyai közs. népiskolai szolga 76 éves korában meghalt. Nyugodjanak békével!

— **Kertmegnyitás.** Baumhack Frigyes vendéglői kertmegnyitását ma tartja meg a tűzoltók zenekarának közreműködésével.

— **Elgázolta a vonat.** Folyó hó 10-én hajnalban a 40. és 41 számú órház között, az állami tanítóképző-intézet közelében, összezsucolt fejjel és tagokkal, halva lettek a vasúti sínek mellett Trebiczy Ferencz letenyei illetőségű, 13 éves csáktornyai polgári iskolai II. oszt. tanulót. Az esti 10 órai vonat gázolta el a gyermeket, ki öngyilkossági szándékból hajtotta fejét a sínekre, mely elvágta fejét a test törzsétől.

— **Szerencsétlenség.** Ujlaky István kottorai földmives kocsiszán közben a megvadult lovak közt esett, a lovak keresztül gázoltak rajta úgy, hogy a szerencsétlen fuvarosnak a jobb lába és a bal keze eltört, s a nagykanizsai kórházba szállították.

— **Kertmegnyitás.** Krausz Pál a »Központi« kávéház tulajdonosa folyó hó 12-én tartotta kertmegnyitását Sárközy testvérek zenekarának közreműködése mellett.

— **Tűzvész.** Bottornya községben folyó hó 5-én Horváth Antal ottani földmives istállója és pajtája kigyulladt és porrá égett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Elgázolt gyermek.** Turk Bálint hemusoveczy lakos trágyával megrakott szekérről

keresztülment Sekutor Mátyasnak Elek nevű 22 hónapos kis gyermekén. A kocsinak csak első kereke ment át a csecsemő fején, de az okozott zúzódásoktól 5—10 perc alatt meghalt. Ime egy hatalmas ok a falusi — bármily egyszerű — gyermekmenhely felállítására.

— **Az élet és a vagyon.** Egyik a másikat kiegészíti, mert az életben részorulónak a vagyonra, vagyon nélkül pedig nem ér az élet sokat, amit az is bizonyít, hogy mindenki vagyonszerzésre törekszik. Csakhogy kevés azoknak a száma, akik erre képesek a mindennapi keserves munka mellett. Ennek oka az, hogy a legtöbbben figyelmen kívül hagyják a sors által nyújtott szerencsés véletlenek eredményét. Mert aki ezzel foglalkozik, az nagyon jól tudja, hogy minő sokan vannak, akik jólétüket csak annak köszönhetik, hogy nem mulasztották el kiaknázni azt a páratlan alkalmat melyet az osztálysorsjáték nyújt az abban résztvevőknek. Maga e sorsjáték az életet és pedig a vagyonos életet jelenti a nyerőre nézve, akinek eddig se szeri, se száma. Különösen a T ö r ö k A. és T s a b a n k h á z (Budapest, Váci-körút 4.) jutott abba a szerencsés helyzetbe, hogy vezetőnek rövid idő alatt több mint három millió koronát fizetett ki, emnélfogva a sorsjegyvásárló közönség figyelmébe ajánljuk Török A. és Tsa bankházat, mely megbízhatósága, pontossága és szerencsése folytán amugy is kiérdemelte a közbizalmat.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csípőfájdalom, fejfájásnál, köszvényelő, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altstnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszér jó eredménnyel használtott bedörzsölésért az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt füvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevisárlás alkalmával mindig határozottan mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kéünk figyelni.

A vér megmérgezése.

Valamily csökély esemény, pl. egy egyszerű szurás még a legszilárdabb egészséget is tönkretelthi. De mi is tartana fenn az egészséget, ha nem a vér tisztasága, a vér bősége és rendszeres keringése; sokféle ok zavarhatja meg a vér épségét és gyakran csökkenését idézheti elő. Vágás vagy csak karcolás is a vért megmérgezheti, lassan-lassan megronthatja a srgy utat nyit különféle behatásnak, mely az egészségre káros.

Példát nyújt erre Duracier kisasszony, ki 19 éves La Varenneben Champtooeaux mellett (Maine-et-Loire) lakik.

— Léányom — írja Duracier Mátyas ur — három évvel ezelőtt föltehen volt alkalmazva. Lábaszárát megcsesvöltette és a sebet elhanyagolta, mert jelentéketlennek tartotta. Azonban lassankint aggodalmat okozó daganat keletkezett, nagy vérhányások támadtak s kénytelen volt munkásságát megszakítani. Sebei felszakadtak s oly gyenge lett, hogy alig tudott a lábán állni. Nem volt se étvágya, se álma s heves csípőfájdalmat érzett és szurást meg szivdobogást a legeszkélyebb mozdulatra is. Vészhelyen lett; állapota rohamosan rosszabbodott és ha egy a Pink-piluláról szóló irat nem kerül szemünk elé, tönkremeg; szegény léányom. Szerencsére rögtön használni kezdte a pilulát s ereje kezdett visszatérni. Jó kedvével, mely teljesen eltűnt volt, visszatért ereje, étvágya és álma.

Minden bajt a vér tisztatlansága idézett elő s a Pink-pilula a vért újra helyreállítva, eltüntetvén az okokat, egy csapásra eltűntette az eredményt is. Minden körülmény között ilyen a hatása, s mindig jó hatással van az egészségre a Pink-pilula, ha a bajt a vér elgyengülése idézte elő. A vérszegénységet, a sárgaságot, a reumát és sok más bajt legyőzhetünk a Pink-pilula használatával.

A pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

Feladó szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF
Kiadó és laptulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel Filipova**, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družveni, znanstveni i povuđljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvet leta . . . 2 kor.
Pojedini broj: koštaju 20 fill
Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse« »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Šparanje.

Nad sito mer mo vodu, ako šparavno ne bavimo s onim, kaj smo si priskrbeli. Vnogo razsipnih sinov je jeden klin vu raki svojega oca. Sa rukom sējaj seme ne sa dežicom. Kaj je Peter žnjel, ako Pavel poje, tak bude parma prazna. I samo jednoj krpji je težko povedati, kaj je vredna.

Više danov kak klobasov.

Gdo v ljetu ne bere šibje, on v zimi ne kuri peč.

Kak postelju popravljaš, tak onda na njoj spavaš.

Ob poldan ostavljena hirana, je vnogoput dobra večera.

Vu siromaškoj kuhnji, je svaki falat bolši. Potreboča je najbolši kuhač. Žuhko je trpljenje, ali dober mu je sad. Gdo zelje ne poje, on nije vreden niti mesa. Gdo na stran nikaj ne devlje, vu starosti nosi torbe.

I za isto vnogo imetka se tak razide, kak je došel.

Od kad zene na mestu šivanja, prede-nja kavu pržiju, na mesto farbane oprave cifrastu opravu nosiju, i muži pozabiju za kosu, motliku, žagu, pak vu krčmi čele dneve sprevdajaju, od onda ga vnogo više nevoljah. Ima on, koj nezapije, je navadna reč. — Ako si onda kaj hočete priskrbeti, denite i nekaj na stran.

Kušni prije, kak vun daš krajcara. I filler je penez. Kratka požderljivost, duga glavobol. Na put veselja i žalost stupi. — Ako ove pred očmi držite, tak se nigdar nebudete lugovali zbog tereta vrēmena poreza i t. d., jer vino i hujehaje, igre i drugo kaj takvoga su zrok velikoj nevolji.

Ali morti mislite, jedno malo fašnikuvanje, velike zabave morti nikaj ne koštaju. Najte pozabiti, da bude iz maloga veliki kup, iz malih potokov zviraju velike vode. Pazite, jer samo mala luknja je potrebna, kaj se vtopi ladja.

Vnogoput se veselite, da morete kaj fal i pod čenom kupiti, ali ako vam je ne potrebno, pak ne dugo budete morali prodati i potrebno. Pri takvoj hiži je na hitrom čuti:

Niti soli, niti dreva

Moja hiža dnes nema.

Dobro si premisli anda, ako kaj fatoga kupiš, jer fal mesa je ne fina juha. Vnogo put se samo vidi za fal ono, kaj je jako drago, ili je drago zato da nam volju zpuni i tak nas vu velike stroške zapelja; anda na vodu nas pelja i ipak nas žedne ostavi.

Vnogi su tak došli doli; i jeli ne je bedarija nevolju za peneze kupiti. Pak ipak takve bedarije su svakdašnje. Vnogi su gladni, samo, da imaju cifrastu opravu.

Kaj nam nije potrebno, nam je samo na putu. Pak ipak si za peneze kupimo ne-

volju, ako nam se sveti pred očmi. — Sa takvom cifrastom nevoljom samo to postignemo, kaj nas drugi izsmehavaju, jer se pred drugim naklanjamo, nanizimo se pred onimi za posud, koje smo predi niti gori ne vzeli; ali koje je delo gori pomoglo. Pak da je jeden na nogah delavni čovek više, kak jeden nevaljani gospon, to svaki veruje. Pak i od takvoga človeka se niti pes ne boji. More biti, da herbije vnogo dobiš i pečeni golub ti je letel vu zube, pak vezda do si-njaka se hočes najesti, niti si nepremisliš kak je skupa spravljeno.

Jer kak veliju iz grešne priskrbe ne dojde nikaj na herbe. Ti samo misliš, da ako vezda sunce svēti, nigdar ne bude oblačno, ali i iz pune žitnice se odnosi pomalem. Nega takvoga zdenca, kojega nebi bilo moći pregrabiti, a kaj pak ako samo iz kadi grabiš i vu nju nigdar ne vležješ, na hitrom je videti dno. Samo kad je zdenec prazen, onda znamo kaj je vrēdna voda. Tak je to ravno i sa imetkom. Bolest daje tečnost zdravosti.

Vnogoput sam se smejal nad slučajom jednoga mlinara, koj je misli, da mu njevog zaludec ne trpi vodu, i kad mu je voda devet melinov jedno za drugim popila i on kakti siromak je vodu moral piti je zakričal:

»Bože moj! ako bi bil predi znal, kak

Z A B A V A

Skrbnik (tutor) sirotah.

Večer dana 12-a Septembra 1683 je nastupil, kršćanska pomoćna vojska je Beča od obsiedanja turske vojske oslobodila, neprijatelj turčin je biežal prama magjarskoj granici; križ je obladał polumieseca.

Beč, starodrevna residencija, štít kršćanstva, straža Niemačke, opet je stal osovljeni tu, turski neprijatelj bil je do kraja pogažen i poražen. To je bila ruka božja, koja je ohologa turčina kaštigovala, kršćanska vojska je bila šiba, kojom ga je Bog šibral. Junaki su bili svi, Starhemberg i njegovi vierni bečani, koji su u varošu vojevali, zatim kralj polski Ivan Sobieski III, herceg Karol V. od Lothringena, kurfürst bavarški Max Emanuel, kurfürst saksonski Ivan Gjuo III., princ badenski, jednom rieču svi, koji su pod svojim zastavami iz vana došli na pomoć, te zajedničkom silom smrvošli neprijatelja.

Iste pobiedne večeri anda je bečanom bilo prvo iza svojih zidinah i barikadah van iziti te vani pred varošom ostavljeni turski logor jedno malo, iz bliza si poglednuti, jer pri takovom naglem biegu se većinom u naglosti gde kaj u ormaru ili na

stolu ili na noćnom ormariću zaboravi, pak su bečani hoteli videti, jeli su turci u onoj naglosti gde kaj u logoru zaboravili, te su izišli pievajuci, nekoji i plačući van u logor, i izbija, oni su tu neizmeran plien našli. Šator velikoga vezira Kara Mustate sa svim njegovim zlatom i drugim kamenjem obloženim orudjem, vriednost, koja je bila na dva milijuna forintih procijenjena, zatim do šest sto vrećah sa pasteri (turski novac) natrpanih je zapalo polskog kralja Sobieskoga. Još je toga dosta ostalo, kaj su si bečani vzeli, mnozinu novac, sukna, platna na bale, ođieća, hiljade volovah, ovacah i arabskih plemenitih konjah stotine gamilah, bezbrojnih puranah i druge mladine. Ktomu su napravili plien, koj ih još danas veseli: stotine vrećah kave. Vierni tolnačnik Koltšitzky, koj se je opetovano u pogibelj stavlat, te je kroz turski logor preobleden se prevlačil i od polskog kralja Sobieskija u grad glas donesel, da je pomoć blizu, kak takaj opet onda iz grada Sobieski-u glase odnesel, kakovo je opet stanje vojske u gradu, zaprosil je poslie Starhemberga, da bi mu dozvolil prvu kavanu u Beču otvoriti. Za one velike zasluge za obsiednutja Beča bilo mu je to dozvoljeno i on nije nikaj falel, bečanom je do onda bila kava nepoznata stvar, a kavana, — to pak posve, pako zato

su mu bečani za taj početak i danas zahvalni i kak sam prije napomenul, nad kavinskim plienom veseli, jer tomu imadu zahvaliti, da se od onda već kava pri njih pije.

Godine 1683. se je u Beču govorilo: »Herceg Lothringen i grof Starhemberg su Beča svojim junačtvom, a biskup Kolonits pako svojom ljubavju oslobodili. Mozbit je izmed mojih čitateľjah u vriemenu do godine 1899. bil koj u Beču, pak je iz Viedena u Kärnthner Strasse išel kroz do onda obstojeći Elizabetin most, isti je na tom mostu videl više piljov iliti statuih, a med njimi je bila i statua biskupa Kolonitsa. I u turenskom predvorju cirkve sv. Štefana stoji spomenik turski sa statuum biskupa Kolonitsa.

Tko je bil biskup Kolonits?

Leopold grof Kolonits bil je plemenitog vetežkog roda, a bil je rođen godine 1631. u Komaromu u Magjarskoj. Iz početka je pokazal volju za soldački stališ te je kakti mladić stupil u red »Mallthezerah«, vojuval je godine 1650 kakti mallthezerski vitez u Kandiji, gde se je junački boril proti turčini te je u jednoj pomorskoj bitki zarobil tursku zastavu a to je bilo u Dardanellah. Radi svoje hrabrosti i razboritosti u ratu,

